KÁRPÁTIKON

A KÁRPÁTALJAI MAGYAR GÖRÖGKATOLIKUSOK LAPJA • 2020/2-3

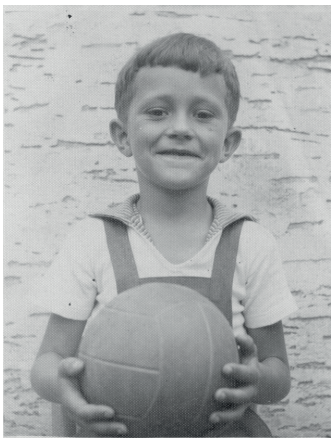

Milán püspök 1952-2020

SZABÓ Konstantin: 45-en voltak...

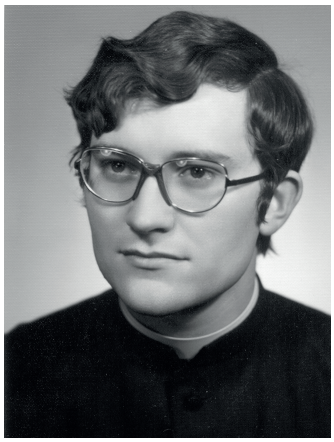
Felszentelték az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégiumot

In memoriam Milan Šašik

2020. július 14-én életének 68., áldozópapságának 45., püspökségének 18. évében
tragikus hirtelenséggel elhunyt egyházmegyénk főpásztora, Milán Šašik a Munkácsi Egyházmegye 15. püspöke.
Rá emlékezünk!

1958.09.17. - 2020.07.14.

Boldog nyugalmat és örök emléket!

Olvass rólunk többet az interneten:

IC XC NI KA

gknet.org
kerületünk weboldala

facebook.com/gorogkatolkusnet/
kerületünk facebook oldala

Milan Šašik, a Munkácsi Egyházmegye püspökének végrendelete

A Szentháromság nevében.

Ezekben a napokban, amikor sok embert a koronavírus miatti aggodalom tölt el, megértettem, hogy nekem, a püspöknek, nincs végrendeletem. Kötelességemnek érzem ezért leírni utolsó akaratomat.

Tudatában vagyok annak, hogy minden egyes nappal földi életem végéhez közeledek, de: HISZEK AZ ÖRÖK ÉLETBEN.

Mindenek előtt kérem az irgalmas Úristent, irgalmazzon lelkemnek, és sajnálom mindazt, amivel megbántottam őt: gondolataimat, szavaimat, tetteimet, vagy amikor elmulasztottam jót tenni. Tőletek, kedves Testvéreim a papi szolgálatban, és mindannyiótoktól, kedves Testvérek, bocsánatot kérek mindenért: vagy azért, hogy nem voltam jó példa számotokra, vagy ha hiányzott belőlem a szeretet. Noha igyekeztem jó pásztorotok lenni, tudom, hogy elég gyakran megnyilvánult heves természetem, és nem tartottam ellenőrzés alatt dühömet, negatív érzéseimet. Gyakran ítélkeztem mások fölött, vagy hiábavalóan rosszat beszéltem róluk. Kérlek benneteket, bocsássatok meg nekem, és imádkozzatok értem.

Józan ítélőképességem birtokában és tetteim tudatában nyilatkozom, hogy mindaz, ami birtokomban van, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye tulajdona legyen. Fényképeim, amelyek nem használhatóak a levéltárban, megsemmisíthetőek. Könyveimet az egyházmegyei könyvtárnak hagyom. A lumsori parókia épülete, amelyet saját költségemen építettem fel, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye tulajdona legyen, hogy utódaimnak is legyen hol pihenni. Istentiszteleti tárgyaimat, liturgikus öltözeteimet a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye tulajdonaként utódaimra hagyom. Reverendáimat, grékáimat, adjátok azoknak, akiknek szükségük van rá. Saját ruháimat szintén.

Tudatában vagyok annak, hogy „semmit nem hoztam erre a világra, és semmit nem viszek el belőle", de mégis kérlek benneteket, koporsómba öltöztessetek abba az istentiszteleti ruhába, amelyben püspökké szenteltek. Ha mitra szükséges, akkor valamilyen viseletes, amelyért nem kár. Ne adjatok gyűrűt a kezemre, panágiát sem, csak a fakeretbe foglalt, fémből készült máriapócsi Istenanyának az ikonját, kezembe tegyetek rózsafüzért. Kérem, temessetek el a székesegyház alatti kriptába, a fölé a hely fölé, ahová eltemették elődömet, a mi boldog Romzsa Tódorunkat.

Kérlek mindnyájatokat, imádkozzatok értem, hogy az Úr befogadjon engem a maga országába.

Ungvár, Krisztus születése után 2020. év, március 14. napja

Milán, munkácsi megyéspüspök

Luscsák Nílus püspök a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye új adminisztrátora

2020. július 20-án, Milán püspök temetésének napján, a Vatikán bejelentette, hogy Ferenc pápa Luscsák Nílus OFM püspököt, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye eddigi segédpüspökét, ugyanennek az egyházmegyének apostoli adminisztrátorává nevezi ki, ad nutum (azaz további intézkedésig terjedő) apostoli szentszéki kinevezéssel.

Nílus püspök (szül. Jurij Luscsák) 1973. május 22-én született Ungváron. Az ungvári szeminárium növendékeként 1996. július 2-án szentelte pappá Szemedi János munkácsi görögkatolikus püspök. Előbb az ungvári székesegyház segédlelkésze, később perecsenyi parókus lett. Majd Rómában folytatott filozófiai tanulmányokat a Pápai Urbaniana Egyetemen, ahol licenciátust szerzett. 2009-ben belépett a ferences rendbe, ahol 2010. augusztus 19-én ideiglenes, 2012. december 14-én örökfogadalmat tett. 2012. november 19-én flenucletai címzetes püspökké és munkácsi görögkatolikus segédpüspökké nevezték ki. 2013. január 12-én szentelte püspökké Milan Šašik munkácsi görögkatolikus püspök, William Charles Skurla pittsburgh-i görögkatolikus érsek és Cyril Vasil címzetes érsek segédletével.

Nílus püspököt szeptember 27-én, az ungvári székesegyház búcsúünnepén iktatták be hivatalába.

Ferenc pápa üzenete a belvándorlók és menekültek 106. világnapjára

Menekülésre kényszerülve, miként Jézus
Befogadni, megvédeni, támogatni és integrálni a belső menekülteket

Az idei év elején a Szentszékhez akkreditált diplomáciai testület tagjaihoz intézett beszédemben a mai világ egyik kihívásának neveztem a lakóhelyüket elhagyni kényszerült emberek drámáját: „A konfliktushelyzetek és a humanitárius vészhelyzetek, amelyek hatását a klímaváltozás okozta elsivatagosodás is tovább erősíti, növeli az elűzöttek számát és különösen is sújtja azokat, akik már súlyos szegénységben élnek. Az ilyen csapások által sújtott országok közül soknak nincs megfelelő intézményrendszere, amely lehetővé tenné, hogy kielégítsék a lakóhelyüket elhagyni kényszerültek szükségleteit (2020. január 9.).

Az Átfogó Emberi Fejlődés Előmozdításának Dikasztériuma Elvándorlókkal és Úton levőkkel foglalkozó osztálya kiadta „A belső menekültek pasztorációjának irányelvei”-t (Vatikán, 2020. május 5.), egy olyan dokumentumot, amelynek e sajátos területen az Egyház lelkipásztori munkáját ösztönöznie és inspirálnia kell.

Ezen okok miatt úgy döntöttem, hogy ezt az üzenetet a belső menekültek – gyakran láthatatlanul zajló – drámájának szentelem, amelyet csak súlyosbított a COVID-19 világjárvány által kiváltott globális válság. A járvány okozta válság súlyossága, gyors mélyülése és földrajzi kiterjedtsége mellett sok más, akár több millió embert érintő humanitárius vészhelyzetet jelentéktelenebbnek láttunk, és az életmentéshez nélkülözhetetlen, sürgős nemzetközi kezdeményezések és segélyakciók a nemzeti politika napirendjén az utolsó helyre szorultak. De „ez nem a megfeledkezés ideje. Az előttünk álló válság ne feledtesse el velünk azt a sok egyéb szükséghelyzetet, amely számos ember szenvedését okozza” (Urbi et Orbi húsvéti üzenet, 2020. április 12.).

A 2020-as év tragikus eseményeinek fényében kiterjesztem a belső menekülteknek szentelt üzenet témáját mindazokra is, akik a koronavírus miatt a bizonytalanság, az elhagyatottság, a kirekesztés és az elutasítás áldozataivá váltak és válnak.

Abból a képből szeretnék kiindulni, amely XII. Pius pápa Exsul Familia (1952. augusztus 1.) apostoli konstitúciójának megírását motiválta. Az Egyiptomba való menekülés során a kisded Jézus szüleivel együtt átéli az elüldözöttek és a menekültek drámai helyzetét „amelyet a félelem, a bizonytalanság és a nélkülözés jellemez (vö. Mt 2,13–15.19–23). Sajnos napjainkban családok milliói találják magukat ugyanebben a szomorú valóságban. A televízió és a sajtó szinte minden nap hírt ad menekültekről, akik az éhezés, a háborúk és más súlyos veszélyek elől menekülnek, biztonságot és emberhez méltó életet keresve maguk és családjuk számára” (Úrangyala imádság, 2013. december 29.). Mindegyikükben jelen van az a Jézus, aki Heródes idejében menekülni kényszerült, hogy életét mentse. Arra vagyunk meghívva, hogy arcukban felismerjük az éhes, szomjas, ruhátlan, beteg, idegen és fogságban lévő Krisztus arcát, aki kérdőn tekint reánk (vö. Mt 25,31–46). Amikor felismerjük őt, mi magunk leszünk azok, akik köszönetet mondanak, hogy találkozhattak vele, szerethették őt és szolgálhattak neki.

Az elűzöttek lehetőséget adnak nekünk arra, hogy találkozzunk az Úrral, „még akkor is, ha a szemünknek nehezére esik felismerni őt: szakadt ruhában, piszkos lábakkal, eltorzult arccal, sebesült testtel, képtelenül arra, hogy a mi nyelvünkön szóljon” (Homília, 2019. február 15.). Meghívást kapunk, hogy erre a lelkipásztori kihívásra azzal a négy tettel válaszoljunk, amelyet a menekültek 2018-as világnapjára írt üzenetben tártam elétek: befogadni, védelmezni, előmozdítani és integrálni. Most szeretném ezt hat szópárral kiegészíteni, amelyek egészen konkrét és egymással ok-okozati összefüggésben álló cselekvéseket fejeznek ki.

Az embernek először ismernie kell, hogy megértsen. Az ismeret szükséges lépés a másik ember megértéséhez. Maga Jézus tanítja ezt az emmauszi tanítványokkal való találkozás során: „Ahogy beszélgettek, tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett, és csatlakozott hozzájuk. De szemük képtelen volt felismerni” (Lk 24,15–16). Amikor az úton lévőkről és a menekültekről beszélünk, túl gyakran megrekedünk a számok szintjén. De itt nem számokról, hanem emberekről van szó! Amikor találkozunk velük, megismerjük őket. És ha megismerjük történetüket, akkor meg is fogjuk érteni őket. Például megértjük, hogy a bizonytalanság, amelyet a világjárvány következtében fájdalmasan tapasztaltunk, az elűzött emberek életé-

nek állandó velejárója.

Felebaráttá kell válni ahhoz, hogy szolgálhassunk. Ez nyilvánvalónak tűnik, de gyakran mégsem egyértelmű. „Végül egy szamariainak is arra vitt az útja. Amikor meglátta, megesett rajta a szíve. Odament hozzá, olajat és bort öntött a sebeire és bekötözte, magát az embert pedig felültette teherhordó állatára, elvitte egy fogadóba és ápolta" (Lk 10,33–34). A félelmek és az előítéletek – számtalan előítélet – arra késztetnek minket, hogy távolságot tartsunk másoktól, és gyakran megakadályoznak abban, hogy „felebaráttá váljunk" számukra és szeretettel szolgáljunk nekik. Másokhoz közeledni gyakran kockázatvállalást jelent, amint azt az elmúlt hónapokban sok orvos és ápoló példáján láthattuk. Ez a közelség, amely lehetővé teszi mások szolgálatát, meghaladja a kötelességteljesítés szintjét; ennek a legjobb példáját Jézus adta nekünk, amikor megmosta tanítványainak lábát: levetette ruháját, letérdelt és bepiszkolta a kezét (vö. Jn 13,1–15).

A megbékéléshez szükséges a meghallgatás. Ezt maga Isten tanítja nekünk, aki elküldte Fiát a világba, mert az emberiség sóhaját emberi fülekkel akarta hallani: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta [...], hogy üdvösséget szerezzen a világnak" (Jn 3,16–17). A szeretet, amely kibékít és üdvözít, a meghallgatással kezdődik. A mai világban egyre több üzenetet kapunk, de a meghallgatás magatartása kiveszőben van. Valódi megbékélést azonban csak alázatos és figyelmes hallgatással érhetünk el. Utcáinkon 2020-ban hetekig csend uralkodott. Drámai és nyugtalanító csend volt, de lehetőséget adott arra, hogy meghalljuk a leggyengébbek hangját, az elűzöttek jajkiáltását éppúgy, mint súlyosan beteg bolygónkét. És ha meghallgatjuk őket, akkor lehetőségünk van megbékélni velük – felebarátainkkal, a számtalan kirekesztett emberrel, önmagunkkal és Istennel, aki soha nem fárad bele, hogy irgalmát kínálja nekünk.

A növekedéshez kell, hogy megosszunk. A megosztás volt az első keresztény közösség egyik alapvető sajátossága. „A sok hívő mind egy szív, egy lélek volt. Egyikük sem mondta vagyonát sajátjának, mindenük közös volt" (ApCsel 4,32). Isten nem akarta, hogy bolygónk erőforrásai csak kevesek javát szolgálják. Nem, ezt nem akarta az Úr! Meg kell tanulnunk megosztani javainkat, hogy együtt gyarapodjunk. Nem szabad senkit sem magára hagynunk. A világjárvány emlékeztetett rá, hogy mindannyian egy hajóban evezünk. Az, hogy valamennyien nagyon hasonló aggodalmakkal és félelmekkel szembesültünk, megint megmutatta, hogy egyikünk sem mentheti meg maga önmagát. Ahhoz, hogy valóban növekedjünk, együtt kell növekednünk, és meg kell osztanunk azt, amink van, mint az a fiú, aki Jézusnak felajánlott öt árpakenyeret és két halat... ami elegendő lett ötezer embernek (vö. Jn 6,1–15)!

A segítségnyújtáshoz az kell, hogy a másikat is bevonjuk. Ezt tette Jézus is a szamariai asszonnyal (vö. Jn 4,1–30). Az evangéliumi leírás szerint az Úr közeledik felé, meghallgatja és a szívére beszél, azért, hogy elvezesse az igazsághoz és az Örömhír hirdetőjévé alakítsa: „Gyertek, van itt egy ember, aki mindent elsorolt, amit csak tettem. Ő volna a Messiás?" (29. vers). Időnként lelkes segíteni akarásunkban figyelmen kívül hagyjuk embertársaink gazdag erőforrásait. Ha valóban támogatni akarjuk azokat az embereket, akiknek segítséget nyújtunk, be kell vonódniuk és őket kell a megváltás főszereplőivé tennünk. A világjárvány emlékeztetett a felelősség megosztásának fontosságára, illetve arra, hogy a válságot csak minden egyes ember közreműködésével tudjuk legyűrni, ideértve azokat is, akiket gyakran lebecsülnek. Bátorságot kell találnunk „olyan helyek felleléséhez, ahol mindannyian megérezhetik: meghívást nyertek; és amelyek lehetővé teszik a vendégszeretet, a testvéri érzület és a szolidaritás új formáinak a megélését" (Beszéd a Szent Péter téren, 2020. március 27.).

Az építéshez szükséges, hogy tudjunk együttműködni. Erre hívja Pál apostol a korinthusi közösséget: „Testvérek, Urunk, Jézus Krisztus nevére kérlek titeket, éljetek mindnyájan egyetértésben, ne szakadjatok pártokra, legyetek egyek ugyanabban a lelkületben, ugyanabban a felfogásban" (1Kor 1,10). Isten Országának építése minden keresztény közös feladata, és ezért meg kell tanulnunk együtt dolgozni anélkül, hogy féltékenység, viszály és megosztottság elválasztana minket egymástól. A jelen helyzetben azt is szükséges hangsúlyozni, hogy „ez az időszak nem az önzések ideje, mivel a kihívás, amely előttünk áll, mindannyiunkat egyformán érint, és nem tesz különbséget senki között" (Urbi et Orbi húsvéti üzenet, 2020. április 12.) Annak érdekében, hogy megőrizzük közös otthonunkat és egyre inkább megfeleljünk Isten eredeti tervének, el kell köteleznünk magunkat a nemzetközi együttműködés, a globális szolidaritás és a helyi felelősségvállalás garantálása mellett, senkit sem hagyva magára.

Szent József példáján felbuzdulva, akinek Egyiptomba kellett menekülnie, hogy a kisded Jézust megmentse, a következő imával szeretném zárni az üzenetemet:

Atyánk, te Szent Józsefre bíztad a legdrágábbat, a kisded Jézust és édesanyját, hogy megvédje őket a gonoszok fenyegetéseitől és üldözésétől.

Add, hogy megtapasztaljuk mi is az ő oltalmát és segítségét. Ő, aki átélte a szenvedést, hogy a hatalmasok gyűlölete miatt menekülnie kellett, vigasztalja és védelmezze azokat a testvéreinket, akik háború, szegénység és ínség miatt elhagyják szülőföldjüket és hazájukat, hogy menekültként útnak induljanak biztonságosabb helyek felé.

Az ő közbenjárására adj nekik erőt a vándorláshoz, vigasztald őket bánatukban és bátorítsd minden bajukban.

Add meg mindazoknak, akik őket befogadják, az igazságos és bölcs apa szelídségét, aki Jézust mint a saját fiát szerette és Máriának egész életében támasza volt.

Ő, aki saját keze munkájával kereste meg kenyerét, vigyázzon azokra, akiket az élet mindentől megfosztott, hogy nyerjenek emberhez méltó munkát és békés otthont.

Ezt kérjük a Te Fiad, Jézus Krisztus által, akit Szent József Egyiptomba menekülve megmentett, és Szűz Mária közbenjárására, akit ő a Te akaratod szerint hűséges jegyesként szeretett. Ámen.

Kelt Rómában, a Lateráni Szent János Bazilikában, 2020. május 13-án, a Fatimai Boldogságos Szűz Mária emléknapján.

Ferenc pápa

Forrás: MKPK Sajtószolgálat, Magyar Kurir

IVÁN Gábor:
Világvallások

Ha végigtekintjük a világ vallási térképét, azt találjuk, hogy a kereszténység legalább másik négy vallással osztozik, legalábbis, ami a hívők számát illeti. A világ öt legnagyobb vallása között első helyen található a kereszténység, a maga 2 milliárd hívőjével, majd őt követi az iszlám 1,8 milliárddal. a hinduizmus nagyjából ennek felével, és végül a Buddhizmus 4-500 millió és a kínai 3-400 millió követővel.

Ha feltételezzük, hogy egyetlen Igazság létezik a világról, annak teremtőjéről, az ember boldogságáról és helyéről a világban, felmerül a kérdés, hogy ez a sokféle vallás hogyan juthatott egymástól teljesen különböző eredményekre a fenti kérdésekről, és ha csak egy válasz lehet igaz, melyik az?

Keresztény szempontból nézve a következőket tudjuk megállapítani:

Az ember természeténél fogva mindig is vágyott a végtelennel való találkozásra, az élet nagy kérdéseinek válaszaira. Ezt a választ földrajzi helyzettől, kultúrától függően az ember egymaga is megpróbálta föltárni, és bizonyos szintig el is jutott a feladat teljesítésében.

A hinduizmus a lélekvándorlásban, illetve annak megszüntetésében találta meg az élet értelmét. Szerinte az élet célja arra való törekvés, hogy az emberek életvitelüket összhangba hozzák azokkal az elvekkel és gyakorlatokkal, amelyek jobb reinkarnációhoz vagy végső soron az attól való megszabaduláshoz vezetnek.

A buddhizmus filozófiai, gyakorlatalapú világnézet és vallás lett, amely bizonyos országokban vallási irányzatok kialakulását is eredményezte. Célja a Nirvána elérése, azaz kiszabadulás az újjászületések körforgásából. Más értelmezés szerint a nirvána az öntudat kiüresítésének állapota, ez az emberi boldogság kulcsa.

A kínai univerzalizmus, amibe a konfucianizmus, taoizmus és a kínai buddhizmus is beletartozik, nem egységes vallás, hanem egymásra ható filozófiai rendszerek összessége, követői az élet különféle területein más-más világnézetet vallhatnak, azaz lehetnek a magánéletben Buddhisták, míg a munkában taoisták vagy fordítva.

Nyugaton ott találjuk a pogány vallásokat, (Egyiptom, Athén, Róma kultuszait) melyek több istenséget is elismernek, mely istenségek emberi mintára élik az életüket. Emellett ott találjuk a hozzá kapcsolódó filozófiát is, pl. a görögöt, ami különböző utakat bejárva próbálja magyarázni a mindenség és az ember kapcsolatát, és gyakran ellentmond a többistenhit elvi lehetőségének is

Ami a kereszténységet illeti, annak alapvető különbsége a keleti vallásokhoz képest, hogy az Istenről és a világról szóló ismeretét, nem csupán saját gondolkodása segítségével, hanem közvetett és később közvetlen módon is a Teremtő Isten segítségével szerzi meg.

A kereszténység a nyugati pogány vallásokhoz képest egészen más istenképpel rendelkezik. A keresztények istene nem csupán egy az istenek között, hanem az egyetlen valóban létező Isten, aki egészen más, mint az ember, és végtelenül szereti saját teremtményét. Saját magáról előbb jelekkel és próféták által ad ismeretet, majd Jézus Krisztusban mindent megismertet önmagáról, ami emberileg csak felfogható, ide véve emberi élet értelmének és boldogságának titkát is, ami szintén a vele való kapcsolaton keresztül tárul fel. A kinyilatkoztatás alapján az istenismeret teljessége a kereszténységen belül található meg. A keresztények feladata pedig, mind a mai napig, hogy eljuttassák az evangélium üzenetét az egész világra, azokhoz is, akik korábban nem hallottak róla, így lehetőséget adva, hogy mások is annak a boldogságnak a részesévé lehessenek, amire Isten az embert teremtésétől fogva szánta.

HARMATI Dóra: Keresztény szemmel a halálról

Az elején még elhitettük magunkkal: a fiatalság mindent ki tud cselezni. Még a halált is, az sem vonatkozik ránk, hiszen nem vagyunk idős, krónikus betegek. Ezzel nyugtattuk magunkat. De ahogyan peregnek a napok és a hónapok, lassan rá kell jönnünk, hogy az életünk véges, és nem tudjuk, hogy meddig is tart pontosan. Szembe kell néznünk a halál megmásíthatatlan valóságával.

„Azt hittem, bízom benne, hogy megtart a kötél, ha úgy alakul. Most, hogy szükségem van rá, lám, nem merek ráhagyatkozni." (C.S.Lewis)

Egy ideje már elfelejtettük, milyen is szembesülni a halállal. A gyászolásnak régen elég komoly folyamata volt, egyes helyeken az egész közösséget bevonták. Most a járvány miatt mintha hosszú idő óta először szembesültünk volna vele, hogy létezik. Az életünk véges és nem mindig a ,,szokott időben" hagyjuk itt szeretteinket.

Ahogyan ezen gondolkoztam, a nagyszüleim jutottak az eszembe. Akik – bár vigyáznak magukra – de mély Istenbe vetett hittel nyugtatnak engem mindig: Isten kezében vagyunk. Nem hajlandóak félni a saját haláluktól. A nagyapám még szelíden meg is szokott szidni minket: Hát halálhívők vagytok?

Mindig emlékeztet arra, hogy kereszténykén miben is hiszünk. De tényleg, miben is? Abban, hogy van örök élet. Hú, de az nagyon hosszúnak hangzik. És olyan megfoghatatlan ez az egész. Milyen is lesz az? És jó lesz az nekünk egyáltalán? Teljesen jogos kérdések ezek, hiszen mi most még csak azt látjuk: milyen gyönyörű ez a föld, az ízek, az illatok, az érzések! Azt látjuk csak, hogy utazni akarunk, minél többet és minél messzebbre! És szeretni, sokat és nagyon és bódítóan! Olyan jó ezen a földön élni, hogy nem akarunk a halálra gondolni. De ami még ennél is botrányosabb, hogy nem akarjuk elhinni, hogy az örök élet jó. Hogy érdemes várni; érdemes örülni neki és érdemes úgy élni, hogy azt elnyerjük.

De várjunk csak egy percet! Gondolkozzunk el egy kicsit rajta, hogy milyen gyönyörű is ez a világ! Hogy milyen gyönyörű a napfelkelte, hogy mennyire szeretjük a frissen vágott fű illatát, és milyen csodálatos belenézni egy kiskutya szemébe! Ezeket mind Isten teremtette ilyen csodálatosra. Az ősz színeit, a nyár illatát és a téli hóesést. Azt a szeretetet, amely két ember között kötődik, a barátságokat, a családunkat; ha ezekre gondolunk, akkor nehéz igazán a halált elfogadni.

És mégis, ha ebben a földi valóságban ilyen jól érezzük magunkat, akkor mennyivel jobb lesz majd Isten jelenlétében, ahol már nem lesz halál, fájdalom, félelem és gonoszság? Tegyük fel nagyon komolyan magunknak a kérdést: Hiszem-e azt, hogy Isten jó, szent, és el nem múló szeretettel szeret? Végső soron hiszem-e azt, amit önmagáról állít a Bibliában? Hogy Jézus legyőzte a halált? Ha igen, akkor miért félek?

Végső soron a haláltól való félelmünk rávilágíthat arra, hogy milyen alapokon is áll a mi hitünk. Nézzünk mélyen a szívünkbe, és valljuk meg a kétségeinket és a félelmeinket Istennek. Mert a félelem nem tőle jön. Az csak megkötöz és megakadályoz abban, hogy olyan életet élhessünk, amelyre Isten elhívott minket.

„A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet; mert a félelem gyötrelemmel jár, aki pedig fél, nem lett tökéletessé a szeretetben." (1 Jn 4,18)

(Forrás: https://777blog.hu/)

PŐSZE Roland: Gondolatok az evangéliumhoz

A BETEG EMBER VÁGYA

„Hátulról hozzálépett és megérintette ruhája szegélyét. bban a pillanatban elállt a vérzése." (Lk 8,44)

Minden emberben van vágy és elhatározás a változás felé. Élethelyzeteink döntéseiben ezek a vágyak és érzések a felszínre kerülnek. Kimondjuk vagy kifejezzük azokat és aztán várjuk a viszont választ. Van, hogy csalódnunk kell, de előfordul az is, amikor elégedett örömmel elfogadjuk a jót, amit kértünk.

A betegség az ember egyik legnagyobb félelme. Ha lenne rá mód vagy alkalom, akkor elkerülnénk és sohasem esnénk áldozatául. Ez azonban lehetetlen! Hiszen kisebb vagy nagyobb, több vagy kevesebb, lelki vagy testi betegséget át kell élnünk életünkben. Nem egyszerű! Főleg azoknak, akiknek a betegség nagy szenvedéssel és fájdalommal jár.

A betegségből való szabadulás lehetőségét Krisztusban kell keresnünk. Ő az, aki gyógyít és felemel, aki segít és vígasztal, aki erőt és kitartást ad a nehéz helyzetekben. Vele elérhetjük a betegségből gyógyulásunkat. Hittel közeledni és megérinteni ruhája szegélyét elegendő a gyógyuláshoz. Ahogyan az asszony hittel közeledett és Krisztus ruháját megérintette, teljesült a vágya és egészségessé lett az élete, úgy nekünk is haladni kell előre.

Nekünk nem kell félnünk Krisztustól, hanem bátran közeledni hozzá, hogy mindazt, amire vágyunk benne teljesüljön és haladjunk az Isten országa felé. Krisztus nem ellenünk, hanem értünk és a mi üdvösségünkért jött a világba, hogy mindazokat, akik hittel és bizalommal kérik megtalálja, meggyógyítsa, vállaira vegye és az Atyához vezesse!

A MEGTÁMADOTT EMBER

„Egy ember lement Jeruzsálemből Jerikóba. Rablók kezére került, azok kifosztották, véresre verték és félholtan otthagyták." (Lk 10,30)

Az emberek többsége ki van szolgáltatva a környezetének. Emberi kapcsolataink sok esetben függenek a hozzáállásunktól és a küzdelmeinktől. Azonban nem mindegy, hogy valami/valamellett vagy ellen harcolunk. Számos esetben mindaz, ami korábban értékesnek és fontosnak tűnt, az egyik pillanatról a másikra az ellenkezőjére fordul és ellenfelünkké válik. Mindaz, amit/akit eddig szerettem és mindenre képes lettem volna érte, az egy szempillantás alatt ellenségemmé vált. Gyakran nem értjük önmagunkat és nem értenek bennünket az emberek.

Az ok nélkül megtámadott ember nem érti embertársa tettét. A zsoltáros megrendülten jegyzi meg embertársával kapcsolatban: *„Mert ha ellenségem szórna rám átkokat, azt elviselném könnyedén; És ha gyűlölőm sértegetne, előle talán elrejtőznék. Hanem te teszed, aki velem egyet akartál, jó ismerősöm és bizalmas barátom voltál, aki velem együtt etted az édes étkeket: akivel együtt jártunk az Isten házába." (Zsolt 55,13-15) Ebben benne van minden bizalomnak az elvesztése. Ami volt, elmúlt. Az ember „miért?" kérdésére a választ is megkapja: „.... mert gonoszság lakik hajlékukban és szívükben."* (Zsolt 55,16) Az Istenbe vetett bizalom azonban tovább él az emberben: *„Én azonban Istenhez kiáltok, s az Úr megszabadít engem. Békességben megszabadítja lelkemet azoktól, akik rám támadnak."* (Zsolt 55,17.19)

Az életben rengeteg támadást kell kiállnia az embernek. Vannak értelmes küzdelmek és értelmetlenek egyaránt. Az egymás ellen harcoló ember szembe megy a teremtésbeli mivoltával. A harc tönkreteszi és meggátolja a szeretet gyakorlásának lehetőségét. Az értelmetlenül megtámadott ember elveszti egyensúlyát és a földön találja magát. Azonban a hit és a bizalom emeli fel mindazt, ami elveszni látszott. Isten közelsége és jelenléte megtalálja és felemeli az ártalmatlanul bántott és megtámadott embert. Krisztus nem engedi, hogy elvesszünk, hanem megkeres és erőt ad a küzdelemre. Ennek tudata és érzése átalakítja az elveszettnek hitt életet és megmutatja az újabb célt az életében.

SOHA NE FELEJTSD EL...

„Egy gazdag embernek bőséges termést hozott a földje. Így okoskodott: Mit tegyek? Nincs hová gyűjtsem a termést." (Lk 10,16-17)

Az életkörülményeink sokszor befolyásolják a gondolkodásunkat és a magatartásunkat. Az idő múlásával feledésbe merül a múlt és mindaz, ahonnan az ember elindult. Vágyaink és elképzeléseink hatással vannak a mindennapjainkra. Hol előre visznek, s vannak, amikor hátráltatnak. Gyakran halljuk a megállapítást: *„Soha ne felejtsd el, hogy honnan jöttél..."* Ez a meghatározás figyelmeztet bennünket, hogy miként viszonyuljunk az emberekhez. Az embernek tudatára kell ébrednie és felismerni igazi énjét és azt a magatartást, amely a tökéletesség útjára visszavezeti.

Nem mindig úgy alakul az élet, mint azt eltervezzük. Gyakran kell mélységeket megélni, hogy a jót értékeljük. *„Az életben szükségünk van a rossz pillanatokra, hogy értékelni tudjuk a jót. Mert ha mindig minden úgy alakulna, ahogy szeretnénk nem tudnánk mit jelent boldognak lenni."*

A bosszankodás és az elégedetlenség eltereli a figyelmünket a jóról és annak megéléséről. A dolgok és problémák negatív megközelítése bennünket is negatívvá tesz. Pesszimista felfogással mindennek csak a rossz oldalát vesszük észre. *„A pohár mindig félig van töltve, s nem azon kell keseregni, hogy miért nincs tele, hanem annak kell örülni, hogy nem üres."* (Diana Dorth) Mi mozgat, és mi motivál? Mennyire látjuk meg magunk körül az értékeket és a kínálkozó lehetőségeket?

IVÁN Gábor: Istenkeresés

Az ember egyik első és legfontosabb kérdése a világban: Ki az ember, ki vagyok én?

A keresztény megfogalmazás szerint az ember test és lélek egysége. Isten képmásaként és lelkes lényként, az ember rendelkezik szabad akarattal, értelemmel és a végtelenbe mutató vágyakkal. Sok-sok évszázad istenkeresésének eredményeképp adja ezt összefoglalást egy keresztény lexikon.

A vallásos ember a saját létezését ugyanis már a kezdetektől összekapcsolta a természetfelettivel. Az énkeresés egyúttal istenkeresés is. Ahhoz hogy válaszolhasson az ember arra a kérdésre, ki vagyok én, előbb válaszolnia kellett arra, „honnan lettem erre a világra".

Kezdeti próbálkozásaitól kiindulva, amikor istenséget tulajdonított a villámlásnak vagy a jó termésnek, az ember eljutott oda, hogy felismerjen egy magánál magasabb rendű létezőt, aki őt teremtette, és akinek alá van rendelve. Erről a szintről továbblépve isteni segítséggel rájött arra is, hogy az az Úr, akinek az ember alá van rendelve nem puszta despota, aki a kénye-kedve szerint játszik az emberrel. Ebben alapvető szerep jutott a kinyilatkoztatásának, a világot teremtő és fenntartó Isten önmagát az emberrel megismertető művének. Az újszerű felismerés, mi szerint az Isten nemcsak megteremtette, hanem szereti is az embert, a választott nép történetében csúcsosodott ki. Ott, a pogány elképzelésekkel szemben jelenik meg annak a személyes Istennek a képe, aki vele van az ő népével. Ez az istenkép teljesedik be a Jézus Krisztus hirdetett evangéliumban és a megváltásban. A keresztény ember már ezzel szerető, és embert megváltó Istennel összefüggésben értelmezi saját magát, és célját a világban.

A keresztény felfogás szerint az ember Isten teremtménye, értelemmel és szabad akarattal. Az ember célja a világban, hogy az ő teremtőjét megismerje, és eljusson az örök boldogságra. Szent Ágoston ezt így fogalmazza meg: „Isten magának teremtette az embert, és nyugtalan a szíve (ti. Az embernek), amíg meg nem nyugszik Istenben". Ebből a felismerésből származik a többi válasz is az ember számára az élet minden más területével kapcsolatban is, legyen szó akár a természettel való bánásmódunkról, társas viselkedésünkről vagy akár a tudomány vívmányaihoz való hozzáállásunkról. Ennek a kapcsolatnak a további kutatása viszi az embert közelebb minden olyan válaszhoz, amire kíváncsi a világból és arról, ami azon túlmutat.

Papi találkozó 1990-ben

SZABÓ Konstantin:
45-en voltak...

Szeptember utolsó vasárnapján 1990-ben volt az első Szent Liturgia a Homok-Dédai templomban. Azaz akart lenni, de az „ellenzék" még rúgott egyet és megsemmisítette a bevonulásunkat a templomba. De mi se tértünk vissza a temetőbe, hanem a templomudvaron a lepecsételt templom ajtó előtt, mellet végeztük nagy örömmel és lelkesedéssel a Szent Liturgiát. Történelmi esemény az is, hogy Szemedi János püspök utolsó pillanatba nem jött el Dédára. A másik érdekesség, hogy az oltárnál az egyházmegye Nesztora, legidőseb papja, Bendász István kanonok állt. Egyetlen teológiai professzora dr. Ortutay Elemér és egyike a legfiatalabb papja Szabó Konstantin 32 éves voltam. Bábinec Vászil volt a legfiatalabb egy évvel 31 évesen.

A két nagyon ismert pap mellet egy fiatal. Honnan került ide? Hol tanult? Ki szentelte? Voltak a kérdések. Sokszor és sok féle interjú, dokumentumfilm és hasonlók az elmúlt 30 évbe napvilágot láttak. De kik és hányan voltak titokba felszentelve nem jelent meg sehol.

Szeretném ezt a hiány bepótolni. Íme, a névsor:

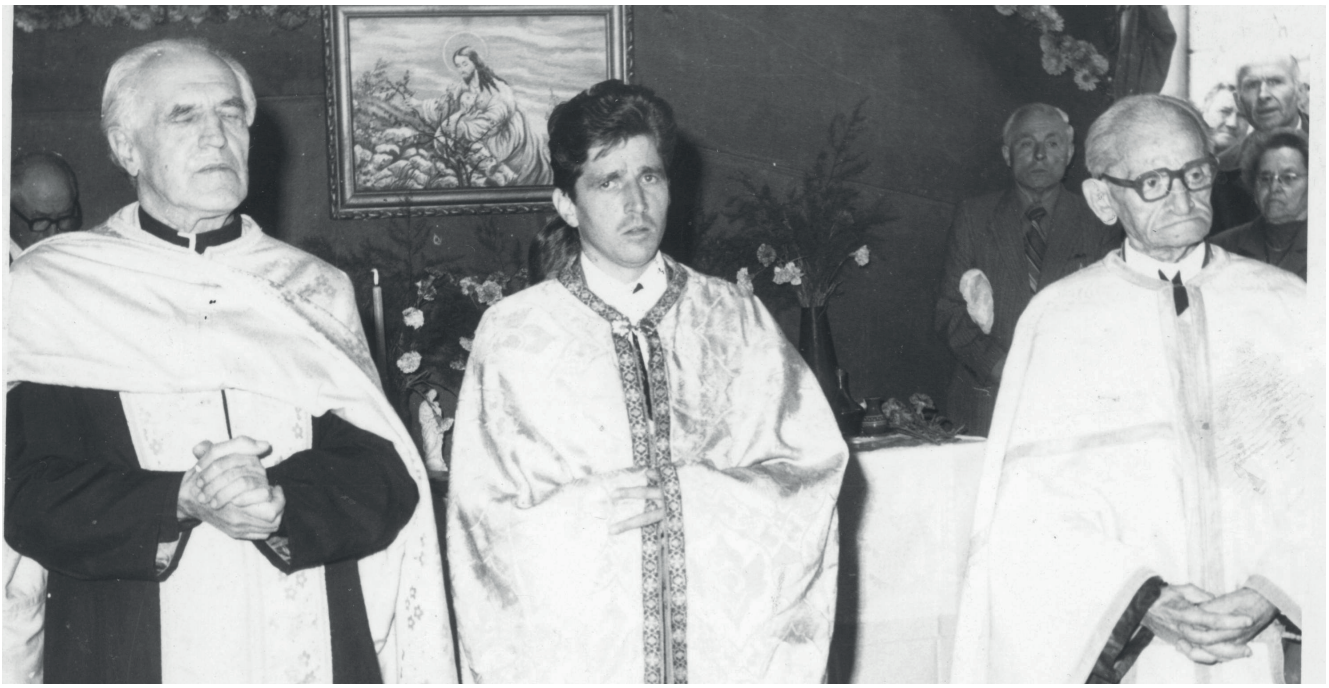
szentelés	áldozópap	születetési idő	szentelő püspök	elhunyt
1.1956. november 7.	Bugir Mihály	1924.10.05.	Chira Sándor	+
2. -*-	Stilicha József	1922.01.10.		+
3. -*-	Szabó Konstantin	1926.01.04.	1977-ben püspök	+
4. -*-	Csépes László	1925.12.27.		+
5.1957. május 19.	Legeza Sándor	1925.10.11.	Cserneckij Mikola	+
6. -*-	Magyar Pál OSBM	1923.02.21.		+
7.1958	Margitics Mihály Krisztofor		titokban szentelt püspök	+
8.1958. február 11.	Todávcsics Bohdán OSBM	1923.03.09.	Cserneckij Mikola	+
9.1960. augusztus 19.	Margitics Volodimir	1931.07.23.	Szlipij Joszif	
10.1963. december 27.	Paraszics László	1924.08.13.	Chira Sándor	+
11.1967. október 14.	Lyachovics János	1923.03.05.	Szternyuk Volodimir	+
12.1968. január 11.	Tóth Miklós	1924.05.01.		+
13. -*-	Kopinec Iván	1910.07.21.		+
14. -*-	Béres Iván	1914.05.09.		+

15.1972. május 2.	Dumnics Iván	1915.06.15.		+
16.1972	Bacsinszky Iván	1909.07.01.	Chira Sándor	+
17.1972. július 20.	Fedáka Georgij	1925.02.25.		+
18.1974. szeptember. 24.	Vaszkó József	1929.08.01.		+
19. -*-	Szabó György	1927.05.03.		+
20. -*-	Szabó Pál	1928.07.28.		
21.1980. január 3.	Szlivka Iván	1942.09.07.	Vaszilik Pável	
22.1980. június 10.	Karpinec László	1922.08.21.		+
23.1980. augusztus 28.	Kovács Konstantin	1935.07.31.	Chira Sándor	
24. -*-	Szokol Pál	1928.08.16.		+
25.1980. augusztus 31.	Petki Sándor	1917.08.12.		+
26. -*-	Hátrák József			+
27. -*-	Hvaszta Vaszil	1955.09.03.		
28.1981. január 12.	Nosza Vaszil	1950.12.24.	Vaszilik Pável	
29.1981. szeptember 22.	Hvaszta Mihály	1952.11.30.	Chira Sándor	+
30.1986. augusztus 2.	Szabó Konstantin ifj.	1958.08.12	Holovács József	
31.1987. május 9.	Bábinec Vaszil	1959.03.18.		+
32.1987. augusztus 4.	Berec László	1929.04.27.	Szemedi János	+
33.1988. március 27.	Brodi Iván	1915.07.07.	Dmiterkó Szofron	+
34. -*-	Brodi Vaszil	1945.09.18.		
35. -*-	Brodi Mihály	1948.03.08.		
36. -*-	Brodi Jurij	1950.10.02.		
37. -*-	Brodi Petro	1955.06.06.		
38. -*-	Brodi Andrij	1957.03.12.		
39. -*-	Hulypa Mihály	1930.11.03.		
40. -*-	Dánilás Mihály	1922.04.10.		+
41. -*-	Zéjkán Vaszil	1942.04.02.		
42. -*-	Koszták Vaszil			+
43. -*-	Pohorilyák Mihály	1946.10.14.		
44. -*-	Ternenko Iván	1944.08.20.		
45. 1989. július 12.	Vaszjko Mihály	1955.06.01.	Ljubácsivszkij Miroszláv	+

Tizenhatan vannak még az élők sorába. Kettőről most derült ki hogy titokban fel voltak szentelve Bacsinszky Iván és Margitics Mihály Krisztofor. Ez a kutatás eredménye és sikere. De az is felvetődik, hogy vannak –e még mások, akikről nem tudunk.

Ez is a célja a cikknek, ha valaki olvassa és van, tudomása titokban szenteltről, legyen szíves tudassa az egyházmegyét vagy parokusát.

A 45 szentelésnek 45 sztorija van. Nem egyszerű idők voltak. De az egy másik cikknek a témája.

Első Szent Liturgia Homok-Dédán (Ortutay Elemér, Szabó Konstantin, Bendász István atyák)

Felszentelték az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégiumot

Foto: Bunda Szabolcs

2020. október 8-án felszentelték Beregszászban az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégiumot, mely a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye első felsőoktatási kollégiuma a rendszerváltás óta. Az épület alapkövét 2017 októberében tették le a beregszászi Széna téren. A közel két év alatt elkészült épület az Ortutay-központ részét képezi és 40 hallgató befogadására alkalmas. A kollégiumban található jelenleg a Bendász István Görögkatolikus Könyvtár és Levéltár.

A szentelési ünnepség kezdetén Luscsák Nílus, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye püspöke megszentelte a kollégium új zászlóit, majd Grezsa István, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja együttműködésének fejlesztéséért és a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program koordinálásáért felelős miniszteri biztos, Demkó Ferenc, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye helynöke és Babják Zoltán, Beregszász polgármestere leleplezte a kollégium névtábláját. Ezt követően Nílus püspök és Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár átvágták a kollégium bejáratánál a magyar és az ukrán nemzeti színű szalagokat.

Az ünnepség a továbbiakban a díszteremben folytatódott, ahol Marosi István görögkatolikus pap számolt be a beregszászi kollégium hétéves előzményiről, valamint az új épület megépítésének folyamatáról.

A kollégium igazgatójaként és a Görögkatolikus Főiskolai Lelkészség (GörögKör) vezetőjeként, illetve az Ortutay-központ szervezőjeként fontos mérföldkőnek tekintette a kollégium megszentelését. A 2006-ban létrejött GörögKör közösségi szervező munkája keretében először biciklitúrákat, kirándulásokat, beszélgetéseket szerveztek, majd egyháztörténeti konferenciákat tartottak, kiadványokat publikáltak, majd létrejött a Bendász István Görögkatolikus Könyvtár és Levéltár is. 2013-ban alakult meg az első görögkatolikus kollégiumi közösség – akkor még albérletekben –, megvalósítani az életszerű nevelést, továbbá „megerősíteni önmagunkban az identitásunkat és megmutatni másoknak is értékeinket" – amint a szentelési ünnepségen elhangzott.

Az újonnan épült kollégiumban 22 szoba található. Ebből jelenleg 16 szobában 35 diák lakik. Az épületben kapott helyet a helynöki hivatal, a Görögkatolikus Ifjúsági Szervezet és a GörögKör irodája. A legfelső szinten került elhelyezésre a Bendász István hagyatékát őrző könyvtár és levéltár. Marosi István atya köszönetét fejezte ki a Rákóczi-főiskola vezetőségének, Orosz Ildikó elnök asszonynak, Babják Zoltán beregszászi polgármesternek, Magyarország kormányának, Potápi Árpád János államtitkárnak és Grezsa István miniszteri biztosoknak a támogatásért, munkatársainak, valamint azoknak, akik részt vettek az épület tervezésében és kivitelezésében. Külön kiemelte annak a három munkatársnak a nevét (Tóth Attila, Espán Margaréta, Dancs Katalin), akik a kezdetektől jelentős munkát folytattak a kollégium életének szervezésében. Nílus püspök egy-egy díszoklevéllel jutalmazta tevékenységüket.

A kollégiumvezető köszöntőjét követően Luscsák Nílus püspök atya megáldotta az épületet, amelyben – mint fogalmazott – a jövő görögkatolikus ifjúsága fejlődik, nevelődik majd. Ezen ügyért biztosan közbenjár a nagy hitvalló, Ortu-

tay Elemér és az egyházmegye boldoggá avatott püspöke, Romzsa Tódor.

Potápi Árpád János köszöntőjében az Ortutay-központ alapkövének letételére emlékeztetett, amikor lelki szemeink előtt nemcsak egy leendő épület jelent meg, de elképzelhettünk „egy jövőképet, amelyben újabb és újabb magyar generációk töltik meg élettel a kollégiumot, akik magyar anyanyelvükön tanulnak, fejlődnek, erősítik a kárpátaljai magyar közösséget". Hangsúlyozta: Magyarország nemzeti kormányának törekvései egybecsengenek az Ortutay Elemér hitvalló pap által lefektetett alapokkal.

Babják Zoltán polgármester köszöntőjében kiemelte: sok erőfeszítés kellett a központ létrehozásához, de az intézménnyel Beregszász városa ékesebb, szebb és gazdagabb lett. Az intézmény létrehozása valódi kitartásról, erős hitről, összefogásról és támogatói hajlandóságról ad tanúbizonyságot, ugyanakkor elismerése a névadó Ortutay Elemér hitéhez és szülőföldjéhez való ragaszkodásának. Elismeréssel szólt a görögkatolikus egyházról, az Ortutay-központ ötletgazdáiról és kivitelezőiről, akik 3 év alatt megvalósították és használatba is vették a kárpátaljai magyar görögkatolikus lelkiséget építő, az egyház hagyományait tovább örökítő intézményt.

Az ünnepség keretében a kollégium diákja, Kirpa Brigitta egy zongoradarabot adott elő, Kovács Nikoletta pedig Ortutay Elemér emlékirataiból idézett.

A Kárpátaljai Református Egyház képviseletében Margitics János lelkész szólt a jelenlévőkhöz, tolmácsolva a református közösség üdvözletét. Kiemelte: az intézmény hídfőállás, melyre elkészülte után építkezni fognak, s reményét fejezte ki aziránt, hogy mindez szeretetben, közösségben valósult majd meg.

„A görögkatolikus egyház nélkül Kárpátalja múltja, jelene és jövője is elképzelhetetlen" – fogalmazott pohárköszöntőjében Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke, reményét kifejezve az iránt, hogy hamarosan a központ egész komplexuma felépül, mely ékessége lesz Beregszásznak, s „fontos bástyája nemcsak a görögkatolikus egyháznak, hanem a kárpátaljai magyarságnak és a magyar főiskolának is". Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség vezetője Juhász Ferenc gondolatát idézte, mely minket, kárpátaljai magyarokat jól jellemez: „Hiszek a szó megváltó erejében, mert hiszek önmagunkban." Kiemelte: az önmagunkban való hit és önmagunk hitének megvalósítása nélkül nincs jövőnk.

Az Ortutay Elemér Görögkatolikus Központ első épülete az újonnan felszentelt kollégium, mely a későbbiekben a főépülettel nyeri el végleges formáját, s remélhetőleg további funkciójában is megvalósítja majd a névadó szellemiségét. Ortutay Elemér atyának a szellemiségét, aki a kárpátaljai magyarság és a görögkatolikusság körében egyformán ismert és elismert személyiség, szeretnénk „beleélni" a központ falai közé. Az általa képviselt lelkiség három gondolatban foglalható össze. „...hogy ne legyünk hulló falevelek!" – Az embernek élő kapcsolatot kell ápolnia azzal a fával, amelyhez tartozik. Ha a levelet másik fára akarják áttenni, akkor elszárad... Ha elválik a fától, akkor is... Egyházunk és nemzetünk fájához tartozunk, amit az alapkőletételkor

megszentelt kövekkel és gerendával is kifejeztünk, mely a kollégium bejáratánál található. A kövek Pannonhalmáról, a Kárpát-medence legrégebben és folyamatosan működő oktatási helyéről; Máriapócsról az Istenszülő szeretett kegyhelyéről, nemzeti kegyhelyünkről, a magyar, a ruszin, az ukrán és a szlovák görögkatolikusok szeretett kegyhelyéről; s az Ungvári Székesegyház kriptájából, Romzsa Tódor püspök sírhelyéről származnak. Ez utóbbi vértanúkhoz kapcsolja életünket. A köveket összefogja az a tölgyfagerenda, amely Tiszabökényből, a kárpátaljai magyarság és a magyar görögkatolikusok egyetlen megmaradt fatemplomából származik, így legalább ötszáz éves. Ezek szimbólumok, amelyek erősítik bennünk azt a tudatot, hogy nem vagyunk hulló falevelek, vannak értékeink és hőseink, aki már előttünk is végigjártak kemény utakat...

A szimbólumok súlyt adnak Elemér atya gyakran idézett gondolatának, mely a központ szellemiségének a másik alappillérét adja: „Szülőföldünk, Kárpátalja, gazdag és csodálatos föld. Ez a terület nem néhány, egykori vármegye, de összekötő és határkő Kelet és Nyugat között... Ezt a földet nemcsak a természet, a Tisza és a tiszta levegő táplálja, de e föld népének..., azaz a föld hőseinek, hitvallóinak, vértanúinak, tudósainak példája, alázatos, munkás élete, munkája és vére termékenyítette meg."

S végül harmadik alappillérként, belekapaszkodunk abba az istenhitbe, amelyet élete vége felé visszaemlékezéseiben, élettapasztalataként fogalmazott meg: „...holnap is felkel a Nap".

Kérjük mindenki további imáját, a döntéshozók bölcsességét és munkatársaink további munkáját a központ teljes befejezéséig!

Marosi Anita – Espán Margaréta – Marosi István

Dorothy LAW NOLTTE: Ha egy gyerek...

Ha egy gyerek szidalmakban él, megtanulja az ítélkezést. Ha egy gyerek haragban él, megtanulja a harcot. Ha egy gyerek félelemben él, megtanulja a rettegést. Ha egy gyerek szánalomban él, megtanulja az önsajnálatot. Ha egy gyerek gúnyban él, megtanulja a szégyent. Ha egy gyerek féltékenységben él, megtanulja az irigységet. Ha egy gyerek szégyenben él, megtanulja a bűnbánatot. Ha egy gyerek biztatásban él, megtanulja az önbizalmat. Ha egy gyerek megértésben él, megtanulja a türelmet. Ha egy gyerek dicséretben él, megtanulja az önbecsülést. Ha egy gyerek megértésben él, megtanulja a szeretetet. Ha egy gyerek helyeslésben él, megtanulja magát szeretni. Ha egy gyerek elismerésben él, megtanulja, hogy jó, ha célja van. Ha egy gyerek önzetlenségben él, megtanulja a nagylelkűséget. Ha egy gyerek tisztességben és őszinteségben él, megtanulja, mi az igazság és a becsület. Ha egy gyerek biztonságban él, megtanulja, hogy bízzon magában és a többiekben. Ha egy gyerek barátságban él, megtanulja, hogy jó a világban élni. Ha egy gyerek nyugalomban él, megtanulja megtalálni a saját békéjét.

A te gyermeked miben él?

Amivé a mag válik

A fa olyanná lesz, amilyen a mag. Ha elvetek egy almamagot, nem nőnek belőle banánok, mert amilyen magot vetek el, olyan gyümölcsöt kapok. Ugyanez történik veletek, jelöltekkel. Milyen magot ültetek el most? Vajon ez a mag az engedelmesség magja, a szegénység magja, a szüzesség magja, a szegények legszegényebbjeiért teljes szívvel végzett szabad szolgálat magja? Ha igen, akkor Jézus Krisztus jegyesének fáját fogom megkapni, a szeretet misszionáriusáét. Amikor Jézus hozzánk jön, azt mondja: „Gyöngéden akarlak szeretni". Azért jöttem ide, ebbe a Társaságba, hogy megismerjem Jézust, szeressem őt és szeretetemet élő tettekre váltsam negyedik fogadalmam szerint.

Kalkuttai Szent Teréz: Ahol szeretet van, ott az Isten (részlet)

Szent Margit program 2019-20-as év – összesítő

Hatodik éve, hogy útnak indítottuk a Szent Margit Programot. Isten kegyelméből évről-évre egyre sikeresebb a kezdeményezés. Külön orom, hogy járvány sújtotta évben is növekedni tudott a program.

Az előző évben 85 támogató 169 gyereket támogatott. A segítség többnyire Magyarországról érkezik, de vannak támogatók Erdélyből, Felvidékről, Németországból, Belgiumból, Kanadából. Sőt, egyre többen vannak Kárpátaljáról, akik felismerik azt, hogy abból, amit a Jóisten számukra bőséggel adott, szeretettel megoszthatják másokkal.

Rendszeres havi támogatásokon keresztül 6.112.707 forintot, egyszeri támogatásokkal további 1.335.400 forintot tudtunk kiosztani. Ez a 7.448.107 forint azoknak az önkénteseknek is az érdeme, akik rendszeresen, saját idejüket és energiájukat nem kímélve, mozgatói ennek a munkának.

Ez úton is szeretnénk megköszönni a támogatóknak és az önkénteseknek, hogy önzetlenségükkel sok örömöt szereztek a gyerekek számára! A Jóisten, a maga bölcsességével jutalmazza a munkájukat.

GISZ

Líceumi mindennapok

SZENT KERESZT KUPA

A líceumi hagyomány részét képezi a szeptember 14-i Szent Kereszt Kupa, ahol a környék iskolái megmérettetik magukat labdarúgásban. Idén azonban a járványügyi helyzetre való tekintettel a mérkőzés lebonyolítása szűk keretek között tanárok és diákok között zajlott. Az izgalmakkal teljes mérkőzés végén a végeredmény 2-1 lett, a tanárok javára.

KIRÁNDULÁSOK ÉS LELKIGYAKORLATOK HÉTVÉGÉJE SZEPTEMBERBEN

Szeptember 25-27 között a líceumi osztályok különböző programokon vehettek részt. Míg a tanulók egyik része kirándulni indult a másik része a lelki feltöltődés irányába vette az utat. A 7-8- 9. osztályos tanulók osztálykiránduláson, a 10-11. osztályos tanulók lelkigyakorlaton vettek részt.

A 7. osztályos tanulók meglátogatták Kárpátalja egyik leghíresebb műemlékét a Drugeth-, avagy az ungvári várat, a szabadtéri és néprajzi múzeumot, továbbá a várhegyen emelkedő gyönyörű épületegyüttest, az Ungvári görögkatolikus székesegyházat és püspöki palotát. A 8. osztályos tanulók Husztra kirándultak, ahol megtekintették a várat és a református erődtemplomot, majd Izán az őzikéket. A 9. osztályosok megtekintették Ungváron a székesegyházat, ahol Boldog Romzsa Tódor ereklyéit őrzik, a kriptát ahol a Munkácsi Görögkatolikus Egyház papjai, püspökei vannak eltemetve. Ellátogattak a püspökségre valamint a várba. A jóhangulatú osztálykirándulások a Rákóczi Szövetség jóvoltából jöhettek létre.

A líceum 10-11. osztályos tanulói Nagyszőlősön töltötték a hétvégét lelkigyakorlaton, melynek témája: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat". A diákok lelki feltöltődését Ábrány Krisztián és Petrás László görög katolikus áldozópapok csoportos elmélkedésekkel, játékokkal, lelki beszélgetésekkel és szentgyónás lehetőségével segítették.

LÍCEUMI FAÜLTETÉS

Szeptember 28-án a líceum diákjai egy nemes kezdeményezésnek tettek eleget. Környezetüket szebbé és egészségesebbé varázsolva közös erővel nyolc facsemetét ültettek el. Az udvarban elültettet Szakura fák az őket elültető osztályok emlékét is megőrzik.

SZÜRETI BÁL

2020. szeptember 30-án az élénk, vidám, nótás, tréfálkozó szüreti bál került megrendezésre a líceumban. A diákok együtt készültek a mulatozásra, nemcsak a szórakozásból, de a munkából is mindenki kivette a részét. A termet elárasztották az őszt szimbolizáló jelképek. Az estét a fiatalok hagyományos csősztánca kezdte meg, majd közösen folytatták a táncmulatságot, amelyet csak a tombola szakított meg.

MEGEMLÉKEZÉS AZ ARADI VÉRTANÚKRÓL

2020. október 6-án a líceum tanárai és diákjai nemzeti hőseinkre emlékeztek akik az1848-49-es forradalom és szabadságharcban hősi halált haltak. A közös megemlékezést az 5-6. osztály verses-zenés műsorral még inkább hangsúlyosabbá tették.

KIRÁNDULÁSOK ÉS LELKIGYAKORLATOK HÉTVÉGÉJE OKTÓBERBEN

Október 10-én a líceum 10-11.osztályos tanulói osztálykirándulásra indultak, míg a 7-8-9. osztályosok lelkigyakorlaton vettek részt.

A 10. osztályosok ellátogattak a Szinevéri-tóhoz, majd ezt

követően a Szinevéri Nemzeti Parkban szemügyre vették az ott rehabilitációt töltő medvéket. Úticéljuk utolsó megállásaként a Vereckei hágóhoz látogattak el. A 11. osztályos tanulók szintén ellátogattak a Vereckei hágóhoz, majd tovább Fülöpfalvára indultak. Az osztálykirándulások jó hangulatban teltek és az időjárás is kedvező volt. A kirándulások a Rákóczi Szövetség jóvoltából jöhettek létre.

A 7-8-9. osztályosok lelkigyakorlatának a líceum adott otthont. A lelki feltöltődést Rácz István, Szűcs Ferenc, és Fülöp Teodor atya segítette lelki beszélgetésekkel, szent gyónás lehetőségével és csoportos elmélkedésekkel.

ZOLTÁN György:

Kisebb rendek feladása Ungváron

Október 13-án, az Istenszülő Oltalma ünnepének előestéjén Gerényben, az Ungvári Boldog Romzsa Tódor Görögkatolikus Hittudományi Akadémia VI. évfolyam papnövendékei a kisebb rendek felvételében részesültek. Főtisztelendő Luscsák Nílus püspök, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye apostoli kormányzója vezette a szertartást, amelyben az áldozópapi hivatásra készülő növendékeket a klerikusi út első lépcsőfokának megtételében részesítette. A vecsernyén részt vett Béres Péter Pál szemináriumi rektor, újonnan kinevezett főhelynök, Demkó Ferenc helynök és a szeminárium, valamint a kerület több papja is.

Egyik különleges pillanata a szertartásnak az volt, amikor a papnövendékeken tonzúrát végeztek, az Istennek szentelt élet jelképeként. A szeminaristák a liturgikus könyvek előírásai alapján az alsóbb rendekben részesültek, gyertyavivői és felolvasói – kántori minőségben. A szertartás végeztével Luscsák Nílus püspök beszédében hangsúlyozta, hogy az újonnan avatottak fényeskedjenek a világban, mint a zarándokhely címünnepének főszereplője, az Istenszülő Szűz Mária, az ő alázatosságában.

SZENTEK ÉLETE:

Keresztes Szent János áldozópap, egyháztanító

Keresztes János 1542. június 24-én született a spanyolországi Fontiverosban. Csak négy hónapos volt, amikor apja meghalt. Anyjával és testvéreivel ezután megtapasztalták a nyomort. János kiemelkedő képességei hamar megmutatkoztak. Huszonegy évesen lett kármelita novícius. A salamancai egyetemen tanult.

Karthauzi szerzetes akart lenni, de miután 1567-ben megismerkedett Avilai Szent Terézzel, aki beavatta reformterveibe, végképp elkötelezte magát a Kármel felé. Kinyilvánította azonban, hogy helyre akarja állítani a rend eredeti szigorát. János bele is vetette magát a munkába. Új kolostorokat alapított, és hozzákezdett a lelkek gyógyításához. Szent Teréz, akinek gyóntatója volt az avilai Megtestesülés-monostorban, így nevezte: „az égi és isteni ember".

Azonban a reformokat olyan szenvedéllyel és kemény szigorral végezte János, hogy ellenségeskedést váltott ki a renden belül. Toledóba hurcolták, és az ottani rendházban fenyegetésekkel és ígéretekkel próbálták megtörni. Ő azonban ellenállt, ezért börtönbe zárták, és rabként tartották. Ágya egy deszkalap volt, fény alig jutott a zárkába. Hetente három nap szigorú böjtön tartották, péntekenként pedig meg is vesszőzték.

A cella végtelennek látszó sötétségét Keresztes János arra használta föl, hogy megrajzolja saját lelke képét. Fél év elteltével jutott tintához és papírhoz, ekkor kezdte írni műveit. Alaptémája: a szeretet küzdelmei a lélek sötét éjszakájában. Mindabban, amit leírt, a Szentháromság, a misztikus Test, a Megtestesülés szépsége és a lélek minden szabadsága benne foglaltatik. Hangjában nyoma sincs keserűségnek, ellenkezőleg: derűsen rajzolja és festi meg a szeretet szabadságának diadalát, melyet nem lehet sem börtönbe zárni, sem megbilincselni.

Végül Jánosnak sikerült megszöknie börtönéből. Andalúziába ment, melynek lelke, napfénye, színei, éghajlatának heve, népének szenvedélyei, zsidó és mór legendái, titokzatos történetei mind hatottak a misztikus és gondolkodó, a költő és művész lelkére. Ugyanakkor nem feledkezett meg fő feladatáról sem, arról, hogy napról napra tökéletesedjék, s mindenütt, minden pillanatban átadja magát a kimondhatatlan istentapasztalás élményének.

Szent János élete nehéz és kemény volt gyermekkorától egészen haláláig, pihenés és szünet nélkül. Krisztus szívesen tartotta őt a keresztjén. János magatartásában és személyében ugyanaz történik, mint írásaiban: egy tűrhetetlenül kemény élet prózai valóságából ének születik, amely nem más, mint az Isten iránti szeretet és az élet szeretetének éneke.

Keresztes Szent János az Isten gyermekei tökéletes szabadságának szentje. Egész élete liturgia volt, amelyben minden emberi valóság énekké és költészetté vált. Olyan volt, mint egy trubadúr, akit a természet, a szeretetben töltött élet és a kereszt, a szeretet legnagyobb megnyilvánulása ragadott magához. És keresztjét magához ölelte. Rövid élete alatt megtapasztalhatta mindazt, ami töredékeiben is teljes, a költőlét értelmét és célját: a kimondás gyönyörűségét, a misztikus biztos tudását: Isten létezik, és kínjaink hozzá vezetnek. Életrajzírói feljegyezték, testének és lelkének egyaránt ura volt, sosem kiabált, nem türelmetlenkedett. Öröm volt az arcán, ha nem is mosoly formában, de sugárzó ragyogás, tekintete különösen mély és átható volt.

Életének valóságos szereplői János szemében nem értek Krisztus valóságának nyomába. Verseinek tárgya, lényege és valósága Krisztus személye, ő a költői Te, aki az avilai kolostorban, a feljegyzések tanúsága szerint, így szólt Keresztes Szent Jánoshoz: „szenvedni és meghalni a kereszt súlya alatt". A szent egy rajzot készített e látomás után, mely teljes egészében misztikus: elmélyülés, belehatolás, a tárgyával való eggyé válás jellemzi. A kereszt dől. Krisztus karjai eloldódnak, feje előrehanyatlik, mintha saját súlyától húzva zuhanna le a keresztről.

Keresztes Szent János élete utolsó napjairól életrajzírója a következőket jegyezte föl: „1591 őszén János testvér orvosi kezelésre szorult. A térdében gyulladás támadt, amitől állandóan lázas volt. Baeza városába küldték, ahol rektorsága idején sok öröme telt a kollégiumban. Ő maga éppen ezért nem akart odamenni, hanem úgy döntött, hogy Ubedába megy, ahol a prior nem kedvelte őt. Megérkezése után hamarosan kiderült, hogy az ubedai szerzetesek becsülik és szeretik, és ez még inkább felbőszítette a priort. A testvéreknek megtiltotta, hogy látogassák a beteget, megvonta tőle a szeretet minden megnyilvánulását, s ha maga belépett hozzá, csak szidta és becsmérelte Jánost. Ő mindezt angyali türelemmel viselte, és amikor a halál közeledtét érezte, magához kérette a priort, bocsánatát és áldását kérte. És ekkor győzött: a prior sírva borult az ágya mellé, és úgy imádkozott a haldokló mellett."

A nagy misztikus, akinek útja a sötétségből vezetett a világosság felé, 1591. december 14-én halt meg Ubedában. 1726-ban avatták szentté, ünnepét 1738-ban vették föl a római naptárba, november 24-ére. 1969-ben áthelyezték december 14-ére. XI. Piusz pápa 1926-ban egyháztanítóvá nyilvánította.

Karol Wojtyła (Szent II. János Pál pápa) kutatta és elemezte Keresztes Szent János teológiai rendszerét, 1948-ban védte meg A hit Keresztes Szent János szerint című doktori értekezését a római Angelicum Pápai Főiskolán.

Forrás:
Diós István: A szentek élete
Keresztes Szent János:
A lélek éneke (Ford. és utószó: Takács Zsuzsa)
Magyar Kurír (bh)

Mindnyájan testvérek – Ferenc pápa új enciklikája

A testvériség és a társadalmi barátság útjai vezetnek egy jobb világ építéséhez – fejti ki nyolc fejezetből álló új, szociális enciklikájában Ferenc pápa. Ismételten és erőteljesen nemet mond a háborúra és a közöny globalizációjára. A Mindnyájan testvérek (Fratelli tutti) kezdetű enciklikáról Isabella Piro összefoglalását olvashatják, melyet Vertse Márta fordított magyarra.

Melyek azok a nagy eszmék és melyek azok az utak, amelyeket konkrétan végigjárhatunk, ha egy igazságosabb és testvéribb világot akarunk építeni a mindennapi kapcsolatainkban, a társadalmi és politikai életben, az intézményekben? Ezekre a kérdésekre válaszol a Mindnyájan testvérek (Fratelli tutti) kezdetű enciklika (6). A pápa Assisi Szent Ferenc „Intelmeiből" kölcsönözte a címet, aki ezekkel a szavakkal fordult „minden fivérhez és nővérhez", hogy „evangéliumi ízű életformát javasoljon nekik" (1). Az enciklika célja, hogy előmozdítson egy világméretű törekvést a testvériségre és a társadalmi barátságra. A dokumentum hátterét képezi a Covid-19-világjárvány, amelyről Ferenc pápa ezt írja: „váratlanul tört ránk, éppen amikor ezt a levelet írtam". A globális egészségügyi vészhelyzet bebizonyította, hogy „senki sem menti meg magát egyedül" és hogy valóban elérkezett az idő, hogy „egyetlen emberiségként álmodozzunk", egy világban, amelyben „mindnyájan testvérek vagyunk" (7–8).

Zárt világunk torzulásai

Az első fejezetben, amelynek címe: Egy zárt világ árnyai, a dokumentum felsorolja a mai kor számos torzulását: a demokrácia, szabadság, igazságosság fogalmainak manipulálása és kiforgatása; az önzés, a közjó iránti közöny; a nyereségen alapuló piaci logika, a leselejtezés kultúrájának túlsúlya; a munkanélküliség, a rasszizmus, a szegénység; a jogok közötti egyenlőtlenség és olyan aberrációk, mint a rabszolgaság, az emberkereskedelem, a nők kiszolgáltatottsága, a kényszerabortusz, a szervkereskedelem (10–24). Globális problémákról van szó, amelyek globális cselekvéseket igényelnek. A pápa felemeli szavát a „falak kultúrája" ellen is, amely kedvez a maffiák térnyerésének (27–28).

A szeretetre lettünk teremtve

A sok árnyékra az enciklika a Jó Pásztor ragyogó példájával válaszol, akinek az Egy idegen az utcán című második fejezetet szentelte a pápa. Ebben hangsúlyozza, hogy egy beteg társadalomban, amely hátat fordít a fájdalomnak és amely „írástudatlan" a gyengék és törékenyek gondozásában (64–65), mindnyájan arra kaptunk meghívást, hogy közel kerüljünk egymáshoz (81), túljutva az előítéleteken és a személyes érdekeken. Ugyanis mindnyájan együtt felelősek vagyunk egy olyan társadalom felépítésében, amely képes a befogadásra, az integrációra és a szenvedők sorsának enyhítésére (77). A szeretet hidakat épít és mi „a szeretetre lettünk teremtve" (88), teszi hozzá a pápa, arra buzdítva különösen a kereszténye-ket, hogy ismerjék fel Krisztust minden kirekesztett arcában (85).

A család nélkülözhetetlen szerepe a nevelésben

A szeretetre való képesség alapelve (83) visszatér a Gondoljunk el, és hozzunk létre egy nyitott világot című harmadik fejezetben. Itt Ferenc pápa arra ösztönöz bennünket, hogy „lépjünk ki önmagunkból", hogy létünk gyarapodjon a másokkal való találkozás révén (88). Nyíljunk meg felebarátunknak a szeretet dinamizmusa szerint, amely az „egyetemes szeretetközösség" (95) felé irányít bennünket. A szolidaritás és a testvériség érzése a családban születik, amelyet védelmezni és tisztelni kell „elsődleges és nélkülözhetetlen nevelési küldetésében" (114).

A méltó élethez való jogot senkitől sem lehet megtagadni, hangsúlyozza a pápa, mivel a jogok határok nélküliek. Senkit sem lehet kirekeszteni az alapján, hogy hol született (121). A pápa felhívja a figyelmet „a nemzetközi kapcsolatok etikájára" is (126), mert minden ország az idegené is és egy térség javait nem lehet megtagadni attól, aki szükséget szenved és máshonnan származik. A magántulajdonhoz való természetes jog mindig másodlagos a teremtett javak egyetemes elrendeltetésének alapelvéhez viszonyítva (120). Az enciklika érinti a külföldi eladósodás kérdését is, leszögezve, hogy azt ki kell fizetni, de remélhetőleg ez nem veszélyezteti a legszegényebb országok növekedését és megélhetését (126).

Szükséges a migráció globális kezelése

Ferenc pápa a migráció témájának szenteli az enciklika második fejezetének egy részét és az egész negyedik fejezetét, amelynek címe: Egy egész világra nyitott szív. Hangsúlyozza, hogy be kell fogadni a migránsokat, akiknek élete „darabokra töredezett" (37), akik háborúk, üldöztetések, természeti katasztrófák, gátlástalan emberkereskedők elől menekülnek, akiket elszakítottak származási közösségeiktől; védeni és integrálni kell őket. A célországokban helyes egyensúlyt kell teremteni az állampolgárok jogainak védelme és a migránsok befogadása és ellátásának biztosítása között (38–40). Nélkülözhetetlen, hogy a „súlyos humanitárius válságok" elől menekülők számára egyszerűsítsék a vízumok megadását; nyissanak humanitárius folyosókat; biztosítsanak számukra szállást, biztonságot és alapvető szolgáltatásokat; nyújtsanak lehetőséget számukra munkára és képzésre; se-

gítsék elő a családegyesítést; védelmezzék a kiskorúakat; biztosítsák a vallásszabadságot. Mindenekelőtt a migráció globális kezelésére (governance globale) van szükség, amely hosszú távú projekteket indít, túlmutat az egyes eseteken, minden nép szolidáris fejlődése nevében (129–132).

A legjobb politikát a jótékony szeretet irányítja

Az ötödik fejezet témája: A legjobb politika, ami a jótékony szeretet legértékesebb formáját képviseli. A közjó szolgálatában áll (180) és ismeri a nép mint nyitott kategória jelentőségét, amely készen áll a konfrontációra és a párbeszédre (160). Ez a Ferenc pápa által javasolt „popularizmus" szemben áll a „populizmussal", amely figyelmen kívül hagyja a „nép" fogalmának legitimitását, a konszenzusokat saját hasznára aknázza ki (159). „A legjobb politika" védelmezi a munkát, a „társadalmi élet nélkülözhetetlen dimenzióját" és arra törekszik, hogy mindenkinek biztosítsa a lehetőséget, hogy fejlessze saját képességeit (162). A szegénység elleni igazi stratégia arra törekszik, hogy a szegényeket a szolidaritás és a szubszidiaritás figyelembevételével mozdítsa elő (187). A politika találjon megoldást mindenre, ami támadja az alapvető emberi jogokat – mint a társadalmi kirekesztés; az emberi szervekkel, szövetekkel, fegyverekkel és kábítószerrel való kereskedelem; a szexuális kizsákmányolás; a rabszolgamunka; a terrorizmus és a szervezett bűnözés. Véglegesen fel kell számolni az „emberiség szégyenét" jelentő emberkereskedelmet, valamint az éhínséget, amelynek okozása „bűntény", mivel a táplálkozás az ember „elidegeníthetetlen joga" (188–189).

Olyan politikára van szükség, amely az emberi méltóságra összpontosít és amely nincs alárendelve a pénzügyeknek, mivel „a piac önmagában nem old meg mindent": ezt bebizonyították a pénzügyi spekulációk által okozott „mészárlások" (168). Különleges jelentőséggel rendelkeznek ezért a népi mozgalmak, az „erkölcsi energia valóságos áradatai", amelyeket összehangoltan be kell vonni a társadalomba. Így a szegények irányában gyakorolt politikából át lehet térni a szegényekkel együtt folytatott politikára, illetve magára a „szegények által gyakorolt politikára" (169). Az enciklikában a pápa kifejti kívánságát az ENSZ reformjára vonatkozóan is: az Egyesült Nemzetek Szervezete valósítsa meg konkrétan, a gyakorlatban a „nemzetek családja" fogalmat, gyökeresen küszöbölje ki a szegénységet és védelmezze az emberi jogokat. Fáradhatatlanul folyamodjon a „tárgyaláshoz, a jószolgálathoz és a választott bírósághoz", mozdítsa elő a jog erejét az erő jogával szemben (173–175) – szögezi le a pápai dokumentum.

A Párbeszéd és társadalmi barátság című hatodik fejezet olyan nyitott életszemléletre utal, mint a mindenkivel való „találkozás művészete", beleértve a világ perifériáit és az őslakos népeket is, mivel „mindenkitől lehet valamit tanulni és senki sem haszontalan" (215). A pápa nyomatékosan utal a „kedvesség csodájára". Hangsúlyozza, hogy vissza kell szerezni ezt a magatartásformát, amely „csillag a sötétségben" (222–224).

Mindenkinek részt kell vennie a béke építésében

A hetedik fejezet, amely az Egy új találkozás útjai címet viseli, a béke értékéről és előmozdításáról elmélkedik. A pápa hangsúlyozza, hogy a béke „proaktív", vagyis előrelátó és olyan társadalom kialakítását célozza meg, amelynek alapja a többiek szolgálata, törekvés a kiengesztelődésre és a kölcsönös fejlődésre. A béke olyan „kézművesség", amelyben mindenkinek meg kell tennie a maga feladatát és amely soha nem ér véget (227–232). A békéhez kapcsolódik a megbocsátás: mindenkit szeretni kell, kivétel nélkül, olvassuk az enciklikában. Például egy elnyomót szeretni annyit jelent, hogy segítünk neki megváltozni és nem engedjük meg neki, hogy továbbra is elnyomja felebarátait (241–242). A megbocsátás nem büntetlenséget, hanem igazságosságot és emlékezetet jelent. Nem felejtünk, de lemondunk a bosszú pusztító erejéről. „Soha ne feledjük el az olyan borzalmakat, mint a soá, mint a hirosimai és nagaszaki atombombázások, az üldöztetések és etnikai mészárlások – buzdít Ferenc pápa. – Ezekre mindig emlékezni kell, hogy ne altassuk el lelkiismeretünket és életben tartsuk a kollektív tudat lángját. És ugyanilyen fontos a jóra való emlékezés is (246–252).

A hetedik fejezet egy része a háborúra összpontosít, amely „szüntelen fenyegetést" jelent, amely „minden jog tagadása", a „politika és az emberiség kudarca", „szégyenteljes behódolás a gonosz erőinek". A nukleáris, vegyi és biológiai fegyverek miatt, amelyek számos ártatlan polgári személyt sújtanak, ma már nem gondolhatunk egy „igazságos háború" lehetőségére, hanem erőteljesen és ismételten ki kell mondani: „Soha többé háborút!". Az atomfegyverek teljes felszámolása „erkölcsi és humanitárius követelmény". A fegyverkezésre fordított pénzből hozzanak létre egy világalapot az éhség felszámolására (255–262). A pápa ismételten egyértelműen állást foglal a halálbüntetés ellen: elfogadhatatlan és el kell törölni az egész világon. Hangsúlyozza: „A gyilkos nem veszíti el személyi méltóságát, Isten kezeskedik érte" (263–269). Ugyanakkor leszögezi, hogy szükség van az „élet szent mivoltának" tiszteletben tartására (283), manapság ugyanis „az emberiség bizonyos részei látszólag feláldozhatók", mint a születendők, a szegények, a fogyatékkal élők, az idősek" (18).

Lehetséges a vallások közötti béke

Az utolsó, a nyolcadik fejezetben a pápa a Vallások a testvériség szolgálatában a világon témát fejti ki, és leszögezi, hogy a terrorizmus nem a vallásból, hanem a vallási szövegek téves értelmezéséből fakad, valamint éhséget, szegénységet, igazságtalanságot és elnyomást létrehozó politikák következménye (282–283). Hangsúlyozza, hogy a vallások közötti béke lehetséges, garantálni kell a vallásszabadságot, minden hívő alapvető emberi jogát (279). Az egyház szerepére vonatkozóan az enciklika megállapítja, hogy az egyház nem száműzi küldetését a magánszférába, és bár nem foglalkozik politikával, nem mond le a létezés politikai dimenziójáról és az evangéliumi alapelveknek megfelelően figyelmet fordít a közjóra, az átfogó emberi fejlődés előmozdítására (276–278).

Ferenc pápa végül megállapítja, hogy a 2019. február 4-én Abu-Dzabiban, az Al-Azhar főimámjával, Ahmad et-Tajjebbel együtt aláírt „Dokumentum az Emberi Testvériségről a világbéke és a békés együttélés érdekében" a vallásközi párbeszéd mérföldköve. Új enciklikájában a Szentatya ismételten felhívást intéz annak érdekében, hogy az emberi testvérség nevében a párbeszéd legyen az út, a közös együttműködés a magatartás, egymás kölcsönös megismerése pedig a módszer és a kritérium (285).

Forrás: Vatikáni Rádió

Magyar Kurír

Bertalan pátriárka a Fratelli tutti-enciklikáról: egy család vagyunk

A konstantinápolyi ökumenikus pátriárka interjút adott a vatikáni médiának Ferenc pápa új enciklikájáról: hagyjunk fel a közönnyel és a cinizmussal; nyíljunk meg a felebaráti szeretetnek és öleljük át az egész világot.

Teljesen egyetért Bertalan pátriárka Ferenc pápa felhívásával, miszerint hagyjunk fel a közönnyel és a cinizmussal, mely életünket irányítja az ökológia, a politika, a gazdaság és a társadalmi kérdések terén. Ne legyünk énközpontúak vagy érdektelenek; olyan világot álmodjunk magunknak, amelyben az emberiség egyetlen nagy családban él. Andrea Tornielli, a vatikáni médiaszervek főszerkesztője interjút készített a Rómában tartózkodó ortodox főpásztorral.

Gedő Ágnes / Andrea Tornielli – Vatikán

Carlo Acutis boldoggá avatása egyre többeket ösztönöz a szolidaritásra

Október 10-én emelték az oltár dicsőségére Szent Ferenc városában a tizenöt éves korában, életszentség hírében elhunyt fiatalembert, akinek sorsa emberek millióinak lelkét érintette meg. Umbriában újabb és újabb kezdeményezések születnek: az eucharisztikus csodák, a betegség elfogadása ugyanúgy fontos téma, mint a szegényeknek szánt étkezde megnyitása.

A pápa képviseletében római helynöke, Agostino Vallini bíboros vezette a boldoggáavatási szertartást. Szentbeszédében kiemelte, hogy Carlo személyes, bensőséges, mély kapcsolatban állt Jézussal. Egy átlagos, mai fiatal volt, aki azonban rendkívüli példát hagyott itt nekünk. Szerette és ismerte az internetet, amit arra használt, hogy az evangéliumot, a szépet és a jót terjessze. Megvolt benne a képesség, hogy Istenhez vonzza az embereket személyes tanúságtételén keresztül. Az Eucharisztiából merítette erejét, mely az Istennel való kapcsolat csúcspontja. Ima és küldetés – ez volt hősies hitének két alappillére, melynek segítségével rövidre szabott földi élete minden pillanatában, főleg szenvedésében Istenre bízta magát.

Domenico Sorrentino, az Assisi-Nocera Umbra-Gualdo Tadinó-i Egyházmegye püspöke a boldoggáavatási szertartás végén kihirdette, hogy Carlo Acutis emlékére étkezdét nyitnak a szegények számára, valamint minden évben támogatnak egy-egy projektet a harmadik világban, amelynek keretében segítséget nyújtanak a szolidáris gazdaság feltételeinek megteremtéséhez.

Forrás: Vatikáni Rádió/Magyar Kurír

A kőrösi egyházmegye püspökévé szentelték Milan Stipić atyát

A Horvátország, Bosznia-Hercegovina és Szlovénia egész területét lefedő egyetlen görögkatolikus egyházmegyének, a Kőrösi (Križevci) Egyházmegyének Ferenc pápa új vezetőt jelölt ki március 18-án. Milan Stipić atyát 2020. október 17-én szentelték püspökké és iktatták hivatalába.

Az ünnepségen jelen voltak a Köztársasági Elnöki Hivatal, a Horvát Köztársaság kormányának és más közigazgatási és kulturális intézményeknek a képviselői és sokan mások. A szentelő püspökök voltak: Nikola Kekić atya, Križevci emeritus püspöke, Josip Bozanić bíboros, zágrábi érsek-metropolita, Giorgio Lingua érsek, a Horvát Köztársaság apostoli nunciusa, valamint dr. Želimir Puljić, zadari érsek, a horvát püspöki konferencia elnöke.

Milan Stipić 1978. december 28-án született Bosanki Noviban (Bosznia-Hercegovina). Az általános iskola elvégzése után jelentkezett a zágrábi kisszemináriumba. 1997-ben folytatta tanulmányit a zágrábi teológiai karon a helyi papnevelő intézet növendékeként.

2003. október 18-án szentelték a Kőrösi Egyházmegye papjává.

Parókusi szolgálatot töltött be Kašt és Radatovići egyházközségeiben. 2007-től archipresbiter és a dalmáciai görögkatolikusok lelkipásztori ellátásáért felelt. 2012 és 2019 között Jastrebarsko parókusa. 2019. március 18-án kinevezték a Kőrösi Egyházmegye sede vacante kormányzójává, miután a Szentszék elfogadta Nicola Kekić megyéspüspök lemondását. 2020. szeptember 8-án a Szentatya az egyházmegye püspökévé nevezte ki.

2020. október 17-én szentelték püspökké.

A horváton kívül beszél oroszul és ukránul.

Forrás: Nyíregyházi Egyházmegye, epodravina.hr

KERÜLETÜNKBŐL - EGYHÁZKÖZSÉGEINKBŐL

Elsőáldozás Csepében

„...aki eszi az én testemet, és issza az én véremet, annak örök élete van ...” (Jn 6,54) – ezzel a Krisztusi tanítással indultak el az gyerekek, hogy találkozzanak az Eucharisztiában Ővele. Szeptember 13-án a Csepei Görögkatolikus Egyházközségben Isten kegyelméből 21 elsőáldozó vehette magához az Úr Jézus testét és vérét. Az ünnep és a találkozás megerősítő és hatékony gyógyszerként szolgált mindazoknak, akik évek óta készültek erre az eseményre. Minden lépés egyre közelebb hozta a gondolkodás és cselekvés felelősségét. A Szent Liturgián Krisztián atya kérve Isten áldását és a Szentlélek közbenjárását, felhívta a figyelmet, hogy ez az esemény meg kell, hogy határozza és a jó irányba megváltoztassa az életünket. A Liturgia végén köszönetet mondott a szülőknek és kérte őket, hogy a vallásos életben mutassanak jó példát gyermekeiknek! Isten éltesse őket és szeretteiket számos, boldog éven át

Görögkatolikus templombúcsú volt Csepében

A julián naptár szerint szeptember 21-én, Kisboldogasszony ünnepén, Szűz Mária születésének napján tartotta templombúcsúját a Csepei Görögkatolikus Egyházközség.

A Beregszászi Esperesi Kerület magyar közösségének története egészen a XVI. századig nyúlik vissza.

Ahogy a búcsú szónoka, Marosi István is felhívta a jelenlévők figyelmét, a csepeiek már 1505-ben fatemplomban imádkoztak. Jelenlegi kőtemplomukat pedig 1883-tól használják. Mindkét istenházát Szűz Mária születésének ünnepére szentelték fel, így több mint fél évezrede kiemelt fontosságot tölt be a hívek életében az Istenszülő.

A csepei egyházközség ünnepére a környékbeli falvakból is érkeztek zarándokok. A szent liturgia végén körmenetet tartottak, majd miroválással, éltetésekkel és szeretetlakomával ért véget az ünnepség.

Marosi Anita - Kárpátalja.ma

Templom felújítás és búcsú Mátyfalván

2020-as évet beárnyékolja a koronavírus járvány, a Covid19. Sok helyen megbénította az életet, megakadályozta az eltervezett programok megszervezését. Ahová csak mentünk, ahol csak olvastuk és láttuk szinte mindenhol ezzel találkoztunk. (És sajnos még ma is találkozunk!)

A Mátyfalvai egyházközségünkben azonban folyó év nyarán sikerült egy régi álmot megvalósítani. A hívek jó szándékú adományából megújult az templom tornya, falai és tetőszerkezete. Ebben a nehéz időszakban is megtapasztalhattuk Isten mindenekfölött álló segítő kegyelmét. Isten áldása és az Istenszülő Szűz Mária oltalmazza meg életüket!

Október 1-jén ünnepeltük templomunk címünnepét, születésnapját. Az Istenszülő Szűz Mária oltalma egy meghatározó és fontos esemény az egyházközség életében. Az ünnepre már napokkal előtte elindult a készülődés. A Szent Liturgiát ft. Csirpák József salánki áldozópap mutatta be az esperesi kerület meghívott papjaival és prédikációjában kiemelte Szűz Mária oltalmazó szeretetét, amelyre ebben a mai világban és a járvány helyzetben még nagyobb szükségünk van. Mária égi édesanyaként védelmez bennünket és gondoskodik rólunk a nehéz és beteg helyzetekben. Hálás köszönet mindenkinek a segítségért!

Az ünnep agapéval ért véget.

Batár
„Egy millió gyermek imádkozza a rózsafűzért!”

Október hónapban a batári óvodások és kisiskolások is csatlakoztak ahhoz a szervezéshez, amelyet a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia megbízásából, az Országos Lelkipásztori Intézet hirdetett meg. Ferenc pápa bátorította erre a szép eseményre a fiatalokat, amelyhez a világ minden részén élő gyermekek csatlakoznak és akik főleg a pandémia (koronavírus járvány) által okozott kritikus helyzetekért imádkoznak majd. Így közös rózsafüzér imádságban, lélekben egyesültek a gyermekek csoportjainak ezreivel szerte a világon.

A gyöngykaláristól a gyertyáig

Október 30-án a hagyományőrzés és a kézműveskedés jegyében szervezett foglalkozást a Salánki Görögkatolikus Egyházközség kézművescsapata a nagyszőlősi járási Verbőc művészeti iskolásai számára.

A foglalkozás célja az volt, hogy a Verbőci Művészeti Iskola tánccsoportjának tagjai számára készüljenek gyöngykalárisok.

A Verbőc–Feketepataki Kultúrház területének három szegletében, két teremben és az intézmény udvarán több mint 40 gyerek vett részt a különböző kézműves-tevékenységeken. Az összegyűlt fiatalokat ugyanis az ékszerkészítés mellett egyéb elfoglaltságokkal is várták a szervezők: gyertyát készítettek sodort és mártott módszerrel, továbbá körmöcskével karkötők és hímzett maszkok is készültek a gyerekek kezei által.

A program a Csoóri Sándor Alapnak köszönhetően valósult meg.

Espán Rita

Környezettudatos emlékezés

Október 31-én kézműves délutánnal készültek mindenszentek ünnepére a salánki görögkatolikus hittanosok.

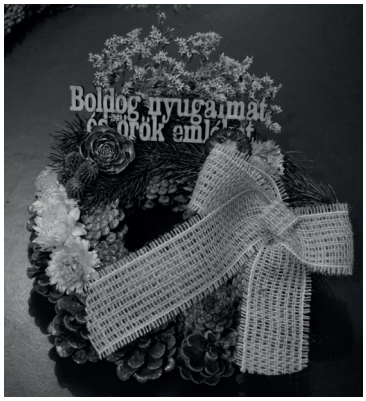
Az 1–7. osztályos gyerekek előbb szokásos heti hittanórájukon vettek részt, melynek témája a nap aktualitásához kötődően mindenszentek ünnepe és a halottak napja teológiai háttere volt. Az egyházközség igyekszik környezettudatosságra inteni híveit az ünnephez kapcsolódó gyertyagyújtás és temetőlátogatás kapcsán, hiszen minden évben temérdek mennyiségű, egyhamar le nem bomló szemét termelődik a koszorúk és mécsesek által, míg az üvegből készült mécsesek java része egy idő után összetört darabjaiban hever a temetőben. Ezért szervezett most második alkalommal olyan kézműves-foglalkozást az egyházközség a hittanosok számára, ahol természetes alapanyagok és díszítőeszközök felhasználásával készítettek koszorút. Az alapként használt szalmakoszorú és a díszítésre szánt tobozok, tujaágak, száraz virágok hamar lebomlanak, így nem fogják hosszú évek múltán is a szemétdombot „gazdagítani".

Készültek továbbá sodort és mártott technikával gyertyák is, melyeknek maradéka jövőre újra felhasználható, de könnyen le is bomlik, ellentétben az elolvadása után is műanyagszemetet hátrahagyó műanyag vagy törékeny és ezáltal balesetveszélyes üvegmécsesekkel.

A program a Csoóri Sándor Alap támogatásával valósult meg.

Espán Rita

Sírdísz és koszorú készítés Palágykomorócon

Az utóbbi években, évtizedekben a halottakról való megemlékezés sajnos a környezetszennyezéssel is párosult. Szomorú látványt nyújtanak a temetőink szemétlerakói november 1-je környékén, amikor a tavalyi koszorúk lekerülnek a sírokról és újra olyan koszorúk kerülnek helyükre, amelyek a természetesség bármilyen formáját mellőzik, és sok esetben a jóízlés határait is súrolják. Az olcsó alapanyagokból készült, viszont a beszerzésükkor már korán sem olcsó koszorúk szemétkupacokká változtatják szeretteink sírjait. Ezek a műanyagkoszorúk rendkívül környezetszennyezőek, az alapanyagok legyártásától kezdve egészen a már kidobott koszorúk tárolásáig, elégetéséig. Egy-egy ilyen „dísz" lebomlásához több száz évre is szükség van, akár a szemétgödrökben, akár a szeméttelepeken végzik. Az egyház az utóbbi időben igen gyakran felemeli a szavát ezek használata ellen. Ehez kapcsolódva október 23-án saját magunk szerettünk volna olyan sírdíszeket, koszorúkat készíteni, amelyek méltóak szeretteink emlékéhez, és nem vesszük el általuk a következő generációk egészséges környezethez való jogát sem. A díszek olyan alapanygokból készültek, amelyek könnyen lebomlanak, így nem maradnak velünk és utánunk még évszázadokig. A hagyományteremtő céllal indított kezdeményezést jövőre is szeretnénk folytatni. Köszönjük a Bethlen Gábor Alap támogatását az alapanyagok beszerzéséhez.

ELÉRHETŐSÉGEINK

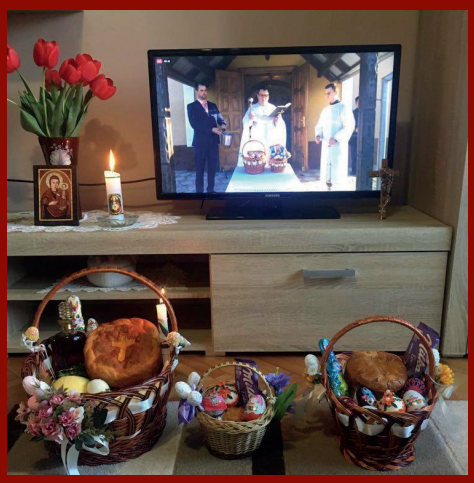
Honlap: gknet.org
E-mail: karpatikon@gmail.com
Tel.: +380683536197
Arculat: Szabó Sándor
Nyomtatás: Szpektral Nyomda - Ungvár
Rovatvezetők: Marosi Anita, Dr. Szolánszky Ágoston, Espán Margaréta, Iván Gábor
Munkatárs, koordinátor: Molnár Szabina
Szerkesztők: Pősze Roland, Szkoropádszky Péter

A Kárpátikon megrendelhető a parókiákon, a **karpatikon@gmail.com** e-mail címen, ill. a +380683536197 telefonszámon.

A kiadványt a Bethlen Gábor Alap támogatta.

BETHLEN GÁBOR Alapkezelő Zrt.

ESEMÉNYEK KÉPEKBEN

PÁSZKASZENTELÉS PALÁGYKOMORÓCON

GECSEI HITTANÓRA

PÁSZKASZENTELÉS KARÁCSFALVÁN

TISZABÖKÉNKÉNYI TEMPLOMBÚCSÚ

TISZAÚJHELYI TEMPLOMBÚCSÚ

SISLÓCI TEMPLOMBÚCSÚ

NEVETLENI HITTANOSOK

BATÁRI TEMPLOMBÚCSÚ

NÍLUS PÜSPÖK BEIKTATÁSA